

Radikal

'AIDS'in benimle ne alakası var!'

RASİM DOMAÇ

RADİKAL HAYAT / 22/03/2011

İstemediği biriyle evlendirildi, 'Bana ne oluyor' derken HIV pozitif olduğunu öğrendi. Zeynep, bu hastalıktan çok, hastalığa dair toplumsal önyargılardan çekti. Neyse ki artık örgütlüler...

Hayat bazen insanlara türlü dertler yükleyebiliyor. Bunlar yüzünden toplumda uğradıkları ayrımcılık ve

damgalanma gerçekten çok ağır. Dertleriyle mi uğraşsınlar yoksa bizim önyargılarımızın, bilgisizliğimizin faturalarıyla mı? Zeynep, uzun yıllardır HIV ile yaşayanların uğradığı hak ihlallerine karşı savunuculuk yapan bir sivil toplumcu. Bir kadının her konuda nasıl mağdur edilebildiğinin, mağdur bir kadından nasıl bir kahraman ortaya çıktığının hikâyesini hepimiz için dinledim.

17 yaşında evlendirildiğinde eşini önceden tanıyor muydun?

Aileler tanışıyorlardı. Benden 10 yaş büyük, abi diyerek büyüdüğüm biriydi. Aslında o dönem bir erkek arkadaşım vardı. Ailem bunu öğrenince çok tepki gösterdi. Özellikle de annem “Bu kız bir an önce baş göz edelim yoksa bu oğlana kaçır” diye düşündü. Yakın çevremizde böyle birkaç olay olmuştu. Sonra eski eşimin evinde bir odaya çekildik. Anneler içeride oturuyor falan. Sohbet etmeye başladık. Hiç içimin almadığı bir sürü

konuşmalar işte. Sonra kayınvalidem odanın kapısını açtı ve “Nasıl konuşup, anlaştınız mı?” diye sordu. Ben de o kadar içten ve tatlı bu soruya karşılık “Evet tamam” dedim.

'Kendini bilen, cici aile kızı' duygularının esiri oldun yani?

Başka bir pencere yok ki kafamda. Evlenirsin, çocuğun olur. Bir yıl nişanlı kaldık; ne elini tuttum ne de yanağımdan öptürdüm. Neyse nikâh günü geldi çattı, evlendim.

Ne oldu ilk gecende? Elini bile tutturmadığın adamla ilk geceni merak ettim.

ınan o kadar heyecanlandım ki o geceye ait hiçbir şey hatırlamıyorum. Balayında, bir süre sonra fark etmeye başladım o işin ne olduğunu.

Eşinle aran düzeldi mi sonra?

Hiçbir zaman tam uyuşamadık, ama asıl sorunlar bebeğimiz olduktan sonra başladı. Her şeye karışıyordu. Bulaşık

makinesi öyle yerleştirilmez. Patlıcan siyah poşete konmaz. Her ne yapsam huzursuzluk, kavga... Bu arada hamileliğimin dördüncü ayında, eşimin vücudunda kırmızı kırmızı yaralar açılmaya başladı. Bir cildiyeceye gittik. Doktor bizi muayene ettikten sonra eşimin frengi kapıldığını, bunun cinsel yolla bulaşan bir hastalık olduğunu ve bebeğime geçme ihtimaline karşı benim de eşimle birlikte tedavi olmam gerektiğini söyledi. Eve döndük. Eşim çok yatıyorateşlendi yatak döşek du. Ben de alına sirkeli bezler koyarak ateşini düşürdüm. Kayınvalidem ve kayınpederim geldi; çok bağıırıp çağırıldılar ona. Yeminler etti bir daha olmayacak diye. Ama sonra yine kasık biti, mantar, belsoğukluğu... Her şeyi yaşattı bana. Aşırı alkol alıyordu, bir de kumar. O kadar dayanılmaz hale gelmişti ki, anlatamam. Bir gün sabrım taşıtı ve bebeğimi alıp evi terk ettim. Sonra bir daha da hiç görmedim onu.

Ne hissettin eşinden kurtulduktan sonra?

Hayata tekrar gelmiş gibiydim. Ama sonra maalesef hızla kilo kaybetmeye başladım. Nedensiz yere inanılmaz kilo kaybediyordum. Sonra boğazımda kocaman yaralar açılmaya başladı. Normalde yutkunurken tükürüğümü de yutarız ya, o benim için inanılmaz eziyete dönüşmüştü. Halsizlik. Bulabildiğim her yerde uyumak istiyordum. Hastanelerde haftalarca kaldım. Testler testler. Hiçbir şey çıkmıyordu. Artık ayakta duracak halim kalmamıştı.

Kimsenin aklına gelmedi mi HIV testi yapmak?

Bir ay sonra bir doktor hanım akıl etmiş HIV testimi yaptırmayı. O doktoru şükran ve minnetle anarım. Hayatımı kurtardı.

Nasıl iletiler sana?

O sabah her zamanki gibi sağlık ekibiyle selamlaşmaya başladım. Aslında ben selam veriyordum ama onların hepsinin yüzü bir acayıp; yüzüme bakmıyorlar. Hele bir tanesi, söylenerek sinirle eldivenlerini ellerine geçirip “Bir daha kimseye dokunmayacağım” gibi laflar etti. Aklıma gelmez ki, o tuhaf davranışların sebebinin ben olduğum. Sonra HIV testi yaptırmayı akıl eden doktor çağırıldı ve HIV testimin pozitif çıktığını söyledi. Ben anlamadım tabii. “O ne demek?” diye sorduğumu hatırlıyorum. Alçak bir sesle “AIDS” dedi.

Nasıl bir duygu bu? O anı çok merak ediyorum. Ya da biraz dinlenmek ister misin?

Bir haber programında seyrettiğim aklıma geldi ilk olarak. Gizli kamerayla çekilmiş bir görüntü. Hayat kadını kılığında girmiş bir gazeteci otobanda önünde duran otobüs şoförüyle pazarlık ediyor. Hemen arkasından da “Ama ben AIDS’liyim” diyor. Şoför de ona “Ben senin AIDS’ini yiyim anam. Boşver, bana bir şey olmaz” diye cevap veriyor. “Ben hayat kadını değilim ki” dediğimi hatırlıyorum. O zaman bu hastalığın sadece hayat kadınlarında, eşcinsellerde, yabancı turistlerle yatan erkeklerde olduğunu düşünüyordum. Öyle duymuştum. “Benimle ne alakası var?” diye düşündüm. Sonra doktor hanım bana “Sakın korkma. HIV, tedavisi olan, kontrol altında tutulabilen kronik bir hastalık” gibi bir şeyler söyledi. Sadece “Korkma, ölmeyeceksin!” dediğini duydum. “Saçma sapan şeyler yapmana gerek yok. İy olacaksın...” Sonra uykuya dalmışım. Sabah babam başımı okşayarak uyandırdı beni. “Korkma kızım” dedi.

Doktorun odasından çıkıp yatağına gidene kadar geçen sürede neler geçti aklından?

“Ben en iyisi intihar edeyim” dedim. Ama sonra doktorun “Saçma sapan bir şey yapmana gerek yok” demesi aklıma geldi. Çocuğumu düşündüm. Öylece uyumuşum.

Krizi çok doğru yönetmiş o zaman doktorun.

Evet. Sonra tekrar konuştu benimle. “Korkma, ben HIV konusunda tecrübeliyim. Diğer doktor arkadaşların pek haberi yok bu konulardan. Sana ne söylediysem o olacak” dedi bana. “İyi olacaksın!”

Tedaviye başladınız, sonra ne oldu?

15 kilo vermiş, ayakta duramayan ben, iki ay sonra arkadaşlarımla pikniklere, çocuğumla alışverişe gitmeye başladım. Sonra bir sitede Türkiye’deki diğer HIV pozitif arkadaşlarla tanıştım. Örgütlendik ve kendi derneğimizi kurduk. 2004’ten beri de HIV pozitif kişilerin uğradığı hak ihlalleri konusunda aktif olarak çalışıyoruz.

Ailen başına gelenlerden sorumlu olduğu için özür diledi mi senden?

Mutlu hayatın sırrı, kendi varlığına sahip çıkmak. Ne eşimle, ne de ailemle hesaplaşmak, bana bundan sonrası için olumlu bir katkı yapmaz.

Katharine Hepburn’ün sevdiğim bir sözü var; “ İnsan zaman geçtikçe anlıyor ki; kendi kaygısını kendin çekmezsen hiçbir yere varamıyorsun.” Dernekte size danışanlar kimler?

Sokakta kim varsa, bizim dernekte de onlar var. HIV, toplumun belli bir kesimin hastalığı değil. Bizim danışanlarımız her kesimden HIV pozitif insanlar. Ev kadını, polis, doktor, esnaf... Genç, yaşlı, bebek aklınıza hangi yaştan, meslek grubundan insan geliyorsa bizim dernekte de onlar var.

Gelecekte mutlu gün hayalin ne?

Çocuğumun büyüyüp kendi ayaklarının üzerinde var olmasını ve benim de torunlarına bakan tonton bir büyükanne olmamı bekliyorum. İnşallah göreceğim o günleri. Bir de HIV ile yaşayanlara yapılan cehalete dayanan ayrımcılığın ortadan kalktığını görmek isterim. 'Tansiyon gibi kronik bir hastalık'

Cehaletimi mazur gör ama HIV'in ölümcül olmadığını vurguluyorsun. Bu doğru mu? Evet, bunu ben söylemiyorum, konunun uzmanı tüm doktorlar ve WHO (Dünya Sağlık Örgütü) söylüyor. WHO uzun zaman önce HIV'i ölümcül hastalıklar listesinden çıkardı. HIV, şeker hastalığı, tansiyon gibi kronik bir hastalıktır diye tanımlandı. Yani tedavini düzenli alırsan sıradan bir insanın ömrüne sahip oluyorsun. HIV, bağışıklık sistemini etkileyen bir virüs. Eğer düzenli tedavi alırsan virüs vücutta kontrol edilebiliyor.

Yerleşmiş 'ölümcül AIDS'li' imgesi tamamen yanlış o zaman?

Evet. 1996'dan beri kullanılan yeni jenerasyon antiretroviral ilaçlarla, mesele çok önemli ölçüde halledilmiş durumda. Daha yeni, basit tedaviler de geliştiriliyor. Dedim ya şeker hastası nasılsan insülin yapıyorsa, tansiyon hastası nasılsan düzenli ilaç kullanıyorsa bizim de durumumuz aynı. Bu herkesin de kafasında olan AIDS'li imgesi tamamen ÖNYARLI. Bu önyarlı sözünü büyük harfle yazarsan acaba? Bu önyarlılar, HIV'le yaşayanlara en büyük kötülüğü yapıyor. HIV'in bulaş yolları çok net: Korunmasız cinsel ilişki, çok kişi tarafından kullanılan damar içi enjeksiyon, yani kan yoluyla ve anneden bebeğe. Ama anne eğer durumunu bilirse ve gerekli tedbirleri hekimle birlikte alırsa bebeği çok büyük bir oranda HIV negatif doğuyor.

Biraz yavaş gidelim mi? Sen konuya hakimsin ya, çabuk çabuk geçiyosun.

Biz hastalıklı hale getirdik, ama insanların kafasındaki saçma önyarlıları yenemiyoruz. Oysa HIV öpüşmekten, sarılmaktan, aynı bardaktan su içmekten, el ele yürümekten, beraber uyumaktan, korunmalı cinsel ilişkiden geçmez. Biz toplum olarak bu konuda kendimizi eğitmeme konusunda çok ısrarlıyız. Birleşmiş Milletler, son raporunda aynen şunu diyor: "HIV konusundaki önyarlıları, damgalamaları, ayrımcılığı ne kadar çabuk halledersek, o kadar çabuk HIV'i ortadan kaldıralız." İnsanlar HIV testini yaptırmaktan niye korkuyor? HIV ile enfekte olmayı ahlaksızlık, pozitif sonuç almayı mutlak ölüm zannettiği için. Yok böyle bir şey. HIV kronik hastalıktır ve doğru tedavi ile ölümcül değildir.

(Pozitif Yaşam Derneği: www.pozitifyasam.org / 0212 288 38 83)